

Список використаних джерел:

1. *Статистичний щорічник України за 2018 рік.* (2019). Вилучено з https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/zb_yearbook_2018.pdf
2. Кербікова, А.С. (2014). Аналіз рівня інвестиційної привабливості регіонів України. Храпкіна, В.В. (ред.) *Фінансове забезпечення інноваційного розвитку національної економіки* (с. 59-65). Донецьк: Видавець Дмитренко Л. Р.
3. Кербікова, А.С. & Беженова, О.А. (2018). Інвестиційний клімат Дніпропетровщини. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції* (с.47-51). 12 – 13 квітня, 2018, Дніпро: НМетАУ.
4. Копитько, А. О. & Кербікова, А.С. Економічний потенціал Дніпропетровщини. *Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих вчених* (с.153-154). 21 листопада, 2019, Харків: ХНАДУ.
5. Кербікова, А.С. & Копитько, А. О. Інвестиційна привабливість регіонів України. *Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (с. 257-260). 27 листопада, 2019, Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

DOI 10.36074/24.01.2020.v1.03

**ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ САДІВНИЧИХ
ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ЇХ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПРИВАБЛИВОСТІ**

Длугоборська Людмила Вікторівна

викладач

Уманський національний університет садівництва

УКРАЇНА

Садівництво займає важливу нішу в економіці України. Розширення зовнішніх торговельних відносин України виступає важливим фактором, що мотивує до розвитку вітчизняних виробників плодоягідної продукції. За останні роки Україна переорієнтувалася в експорті більшості фруктів на ринок Європейського Союзу, Південної Азії та Південної Африки. Результатом проведеної роботи Держпродспоживслужби з Європейською Комісією щодо надання безперешкодного експорту фруктів та овочів визначених Директивою Ради ЄС 2019/523, стало включення України до переліку країн, які можуть експортувати до ЄС ряд свіжих фруктів та овочів. Це вимагає від виробників високих стандартів продукції, що в свою чергу потребує нових засобів та вкладення більших інвестицій у виробництво.

Саме тому інноваційний розвиток вітчизняного плодоягідного сектору є пріоритетною сферою наукових досліджень значної кількості провідних

вчених. Науково-теоретичні та прикладні засади формування інноваційного розвитку садівничих підприємств знайшли відображення в дослідженнях таких вчених: О.М. Шестопаля, О.Ю. Єрмакова, В.А. Рудьєва, П.В. Кондратенка, В.В. Юрчишина, І.А. Сало, В.С. Кушнірука, Л.О. Барабаш, В.І. Чорнодон та ін.

Інноваційний дефіцит виявляється у відсутності ефективного механізму управління процесом створення і реалізації нововведень, у відсутності джерел його фінансування, низькій результативності діяльності наукових колективів [1].

Під час інноваційного процесу відбувається процес переходу від теоретичних знань до використання виробленого на їх основі продукту.

На сьогодні, основні напрямки удосконалення світового садівництва це збільшення обсягів реалізації свіжих плодів і ягід, доступність продукції протягом всього календарного року, застосування техніки при збиранні врожаю та прогресивних методів технологій післязбиральної доробки, удосконалення логістики, екологічність виробництва та інші, які диктують розвинуті країни, зокрема Європейський Союз та США.

Більшість вітчизняних підприємств не можуть конкурувати у цих питаннях із зарубіжними. Причиною є те, що значна частка обсягів виробництва плодів і ягід в Україні виробляється господарствами населення, які вирощують невеликі партії продукції (до 10 т залежно від культури). Вони обмежені у фінансових ресурсах тому не можуть здійснювати достатній інноваційний розвиток свого виробництва через високу ціну на сучасну техніку, холодильне обладнання, засоби захисту, тару та високий рівень застосування ручної праці. Тому більшість виробленої продукції реалізується на внутрішньому ринку.

Лише великі промислові підприємства спроможні вирощувати плодоягідну продукцію, що відповідає світовим вимогам і стандартам.

Перспективним напрямом розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності може бути міжгосподарська кооперація та вертикальна інтеграція малих господарств (у тому числі фермерських) з переробними підприємствами, ресурсозабезпечуючими та збутовими організаціями у великі виробничо-торгівельні структури, які збільшують ресурсні можливості всіх учасників таких об'єднань і забезпечують економію витрат за рахунок збільшення масштабу виробництва [2].

Сучасні науковці, які сьогодні займаються пошуком вирішення проблеми підвищення ефективності виробництва плодово-ягідної продукції, все більше уваги приділяють обґрунтуванню взаємозв'язку природно-кліматичної придатності плодкових порід, економічним показникам їх виробництва, залежності продуктивності сорту та його якості від територіального розміщення насаджень. Основним критерієм зонального розміщення плодкових культур має бути комплекс абіотичних і біотичних екологічних факторів, що зумовлюють оптимальність процесів росту й розвитку як протягом вікового й річного циклів життя рослин, так і окремих фенофаз вегетації, а також рівень і особливості зональних технологій, які забезпечують раціональне використання природних ресурсів (землі, гідрологічних умов тощо), отримання максимальної продуктивності порід і сортів та високоякісних екологічно чистих плодів [3].

А.А. Ріхтер відмічає, що в даний час широке застосування методів біологічної хімії та суміжних наук, систематизації і обробки даних дозволяє вивчати взаємозв'язок між екологічними факторами і рослиною, його продуктивністю і якістю плодів. Виявлені закономірності можуть бути представлені в кількісних показниках, що дає можливість поглибити дослідження, розвиваючи їх від простого до складного [4].

Наступна проблема українського садівництва – це забезпечення належного зберігання виробленої продукції. За оцінками Асоціації «Укрсадпром», нині в Україні повільно, але поліпшується ситуація з будівництвом нових фруктосховищ. У минулому році загальна місткість введених в експлуатацію потужностей для зберігання фруктів склала близько 20 тис. тонн. Однак і досі найбільшій фруктосховищ залишаються низькофункціональними з дуже значним терміном експлуатації (понад 30 років). В даний час більше половини господарств використовують фруктосховища, а холодильники з регульованим газовим середовищем – кожне третє [5].

Виходячи з окреслених вище проблем, можна виділити основні напрямки інноваційного розвитку галузі садівництва:

- агротехнічні – використання і виведення нових високопродуктивних, імунних сортів плодоягідних культур; збільшення площ зрошення та вдосконалення способів поливу; більш ширше застосування органічних добрив та біологічних засобів захисту рослин;

- технологічні – застосування високопродуктивної техніки та такої, що замінить ручну працю; використання прогресивних інтенсивних технологій; застосування нових видів тари та упаковки; зменшення капіталомісткості фруктосховищ та холодильників;

- організаційно-економічні – поглиблення спеціалізації і концентрація виробництва; запровадження пільгового кредитування садівничим підприємствам, вдосконалення організації праці та її матеріального стимулювання; забезпечення висококваліфікованими кадрами, інтеграція малих підприємств у великі виробничі структури.

Використовуючи високотехнологічну техніку, сучасні методи інтегрованого захисту рослин, нові високоурожайні та імунні сорти, сучасні енергозберігаючі та екологічнобезпечні технології можна досягти вискоефективного виробництва плодоягідної продукції, що в змозі конкурувати на зовнішньому ринку та забезпечить інвестиційну привабливість підприємств галузі.

Список використаних джерел:

1. Гуторова, О.О. & Фастівець, Д.Л. (2018). Пріоритетні напрями інноваційного розвитку садівництва. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки“*, (2), 112-121. DOI: 10.31359/2312-3427-2018-2-112.
2. Barabash, L. O. & Ermakov, I. O. (2007). Napryamy aktyvizatsiyi innovatsiyanoi diyal'nosti sadivnyts'kykh pidpryemstv [Areas of activation of innovation activity of horticultural enterprises]. *Naukoviy visnyk NAU - Scientific Bulletin of NAU*, (110), 222-227. [in Ukraine].
3. Kuyan, V.G. & Pelechaty, V. M. (2012). Intensyfikatsiya i kontsentratsiya plodivnytstva ta osnovni shlyakhy yikh vyrishennya v ryznykh gruntovo-klimatychnykh zonakh Ukrayiny [Intensification and concentration of fruit-growing and the main ways of their solution in different soil-climatic zones of Ukraine]. *Naukovyy visnyk Natsional'noho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya*

Ukrayiny (Ahronomiya) - Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Agronomy). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_agr_2012_180_22. [in Ukraine].

4. Richter, A.A. (2001). *Sovershenstvovaniye kachestva plodovykh yuzhnykh kul'tur* [Improving the quality of fruit southern crops]. Tavria [in Ukraine].
5. Ukrasadprom Association (2019) *Richnyy haluzevyi zvit «Sadivnytstvo ta yahidnytstvo v Ukrayini - 2018»* [Annual Sectoral Report "Gardening and Berry Production in Ukraine - 2018"]. Kiev Retrieved from http://ukrsadprom.org/wp-content/uploads/2019/03/2018-Richnyj-galuzevyj-zvit_Sadivnytstvo-ta-yagidnytstvo-2018.pdf.pdf [in Ukraine].

DOI 10.36074/24.01.2020.v1.04

СТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ ЗНИЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ

Соловей Надія Василівна

кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Національний авіаційний університет

Турова Лариса Леонідівна

старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний авіаційний університет

УКРАЇНА

В рамках функції управління маркетингом особливе місце займає проблема управління ризиками, таке управління підприємством, яке дозволяє уникати зайвих, непередбачених ризиків. В умовах ринкових відносин, за наявності конкуренції і виникненні, деколи, непередбачуваних ситуацій підприємницька, або будь-яка інша виробничо-комерційна діяльність неможлива без ризиків. Задача маркетингової служби підприємства полягає в тому, щоб в рамках основної господарської діяльності мінімізувати підприємницькі ризики, вести справи в таких стратегічних господарських зонах, з такими товарами і такими методами, які дозволять одержувати певні гарантії від комерційних прорахунків [1]. Тут украй важливо грамотне, професійне управління підприємством і розумне страхування від можливих ризиків в системі державного і комерційного страхування підприємницької діяльності.

Зауважимо, далеко не всі підприємницькі ризики можуть бути застраховані в страхових компаніях. В деяких випадках страхові компанії були б зацікавлені в отриманні договору на страхування, але з погляду нормальної ділової логіки і фінансового аналізу ситуації, керівники підприємства часто ухвалюють рішення про самострахування деяких ризиків. Найчастіше таке рішення ухвалюється, коли вірогідність збитків або збитку украй мала, або вартість ризикового майна відносно не велика в порівнянні із загальними фінансовими показниками всього бізнесу. Формовані на підприємствах резервні і ризикові